

Зміщення часових площин як художній засіб у новелі Гр. Тютюнника «Три зозулі з поклоном». Роль художньої деталі в новелі

У новелі Григора Тютюнника «Три зозулі з поклоном», яка присвячена Любові Всевишній, бачимо приклад того, що любов може оберігати. Це світле почуття долає будь-які перешкоди та відстані.

Художня деталь — це характерна риса чи подробиця, яка має відносно самостійне значення та використовується для того, щоб емоційніше й глибше змалювати картини чи образ, підкреслити важливість чогось, індивідуальну особливість.

Студент-оповідач

Новий дешевий костюм — це ознака скромного життя. Спогад про «три вагони цегли» вказує на те, що хлопець береться за будь-яку роботу, щоб заробити на прожиття.

Марфа Яркова

«Сиве волосся» — ознака того, що Марфа Яркова протягом життя пережила страждання й горе. Волосся сяяло золотим — натяк на молоді роки, сповнені надій і сподівань.

Карпо Янковий

«Товстопикий Карпо, який їсть галушки», «над галушками катується» уособлюють нерівність душ подружжя Янкових.

Якщо Марфа прагне духовного спокою та гармонії в коханні, то Карпо-реалізації власних бажань. Їх постаті дисгармонійні: суворий, рудий, товстоногий, товстопикий Карпо, і маленька перепілочка Марфа, яка прагне кохання

Михайло

Його «очі, що печуть» вирізняють Михайла з-поміж інших персонажів. Це свідчить про його розум та красу, бо, як кажуть, очі — дзеркало душі.

Символічного значення в новелі набуває **сосна**, що була посаджена Михайлом біля подвір'я. Так звана «татова сосна», з одного боку, є проявом автобіографізму, оскільки наближує художню дійсність до реалій життя самого Григора Тютюнника батько якого також був засланий до Сибіру і звідти не повернувся.

З іншого боку, сосна — це також символ життєвої сили, сильного характеру, вірності та стійкості, а також самотності, а зрештою, і пам'яті про Михайла, оскільки, він, на жаль, також не повернувся із заслання.

Тютюнник використовує різні види деталей:

- портретні — очі «печуть чорнючі»;
- психологічні — погляд героїв, Марфина сльоза;
- предметні — лист, костюм;
- словесні — «товстопикий», «товстоногий».

Новелу побудовано як мозаїку або пазл, оскільки постійно відбувається зміщення часових площин.

Розповідь Софії своєму синові про «любковний трикутник» повертає читачів на кілька десятиліть тому. Це стирає часові рамки. Цитування тексту останнього листа від батька в новелі є вставним елементом твору.

Для автора насправді зовсім не важливим є збереження хронології подій. Навпаки, йдеться про еволюцію внутрішнього світу персонажів, показ їхнього ставлення до навколишніх подій у різних часових періодах.

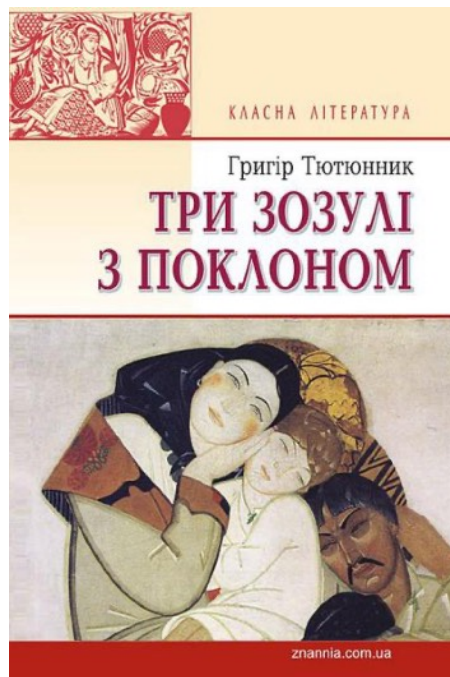
Таким чином, **художня деталь у новелі «Три зозулі з поклоном» є важливим прийомом для того, щоб надати влучну характеристику героям, побачити настроєві картини, а завдяки зміщенню часових площин — поглибити емоційне сприйняття, розуміння винятковості почуття любові, терпіння й сили прощення.**

Практичні завдання

1. Намалюйте портрети персонажів новели «Три зозулі з поклоном», використовуючи художні деталі, зазначені у творі.
2. Пригадайте, у яких ще літературних творах чи художніх фільмах зміщено часові площини. Як ви думаєте, з якою метою письменники чи кінотворці звертаються до такого прийому?

Ілюстративний матеріал

Обкладинка книжки «Три зозулі з поклоном»

Рекомендовані джерела

Книги:

1. Тютюнник Г.М. Три зозулі з поклоном: вибрані твори. К: Знання, 2018. 206 с.

Стаття:

1. Горбань А. «Функціонування кодів у художньому тексті» («Три зозулі з поклоном» Григора Тютюнника). Дата звернення: 27.03.2021. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/6914/1/Анфіца%20Горбань.PDF>
2. Любов Каплун «Безцензурний Григір Тютюнник». Дата звернення: 27.03.2021. URL: <http://litakcent.com/2010/04/01/bezczenzurnyj-hryhir-tjutjunnyk/>

Аудіоматеріали:

1. Пройдаков Артур. Подкаст №36: Григір Тютюнник. Дата звернення: 27.03.2021. URL: <http://osvita.ua/test/training/ukr-literature/74779/>

Відео:

1. «Три зозулі з поклоном». Відеовистава за мотивами новели Григора Тютюнника. YouTube. Дата звернення: 27.03.2021. URL: <https://youtu.be/eshXPAkP7mM?t=1090>